

ТЕРОРИЗЪМ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

- ❑ **Тероризмът е предварително обмислено, политически мотивирано насилие, извършено срещу цивилни граждани чрез групи или агенти, обикновено с намерение да повлияят върху обществото.**

СПОРЕД ЦЕНТЪРА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТЕРОРИЗМА КЪМ ЦРУ ТЕРОРИЗМЪТ СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА ОТ ЧЕТИРИ ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТА:

Той е предварително обмислено, по-скоро предварително планирано действие, отколкото импулсивен акт.

Той е политически акт, а не криминален (какъвто е например насилието, чрез което мафията се снабдява със средства), замислен да промени съществуващия политически ред.

Той е насочен срещу гражданите, а не срещу военни цели или войска.

Той е дело на отделни терористични групировки, а не на армията на дадена страна.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРОРИСТИТЕ

- ❑ пренебрегват създадените институции (напр. съдилища)
- ❑ използват насилие срещу гражданите, за да предизвикат промени в обществото и да принудят правителствата да променят политиката в полза на тяхната кауза.
- ❑ атакуват цели, чието разположение би затруднило залавянето им преди и след атаката.

ОБЕКТИ НА ТЕРОРИСТИЧНИ АТАКИ

- международни летища
- големите градове
- провеждането на важни международни събития
- известни курорти
- места с известни забележителности

СПОРЕД ЕКСПЕРТИ СЪЩЕСТВУВАТ ПОНЕ **6 ВИДА** ТЕРОРИЗЪМ:

- националистичен
- религиозен
- държавно спонсориран
- ляво ориентиран
- дясно ориентиран
- анархизъм

Но най-често
тероризмът се дели на
две основни
категории:

Локален

Международен

Локалният тероризъм

включва групировки или
отделни лица, чиито
действия са насочени
към решения на
правителството или
гражданите, без
чуждестранна намеса.

Пример за подобен
тероризъм е
бомбардирането на
Оклахома сити през
април 1995 г.

Международният тероризъм включва групи или лица, чиято терористична дейност е външно базирана и/или насочена от чужди страни и групи или чиято активност преминава националните граници.

Примери за международен тероризъм са:

- самолетните атаки на Световния търговски център от 11 септември 2001 г. в Ню Йорк и Пентагона
- нападенията на посолствата на САЩ в Кения и Танзания.

ЦЕЛТА НА ЗАПЛАХИТЕ НА ТЕРОРИСТИТЕ Е:

Да всеят смут сред населението и да го убедят, че правителството е неспособно да спре тероризма.

Да постигнат публичност за своята кауза.

Заплахите може да се отнасят до:

употреба на оръжия за масово поражение

похищения и отвлечане на самолети, при които заложниците биват задържани в името на някаква кауза.

ОРЪЖИЯ ЗА МАСОВО УНИЩОЖЕНИЕ

- биологични - болестотворни микроорганизми и ТОКСИНИ**
- ядрени -опасно радиоактивно излъчване или радиоактивност**
- ХИМИЧНИ - ВИСОКО-ТОКСИЧНИ ХИМИЧНИ СЪЕДИНЕНИЯ**
- запалителни - запалителни бомби**
- експлозиви - бомби, ракети, снаряди, мини и др.**

Международни документи, забраняващи производството и употребата на химично и биологично оръжие:

1925 г. – Женевски протокол

1972 г. – Конвенцията за биологично и химично оръжие

1993 г. – Конвенцията за химично оръжие

1963 г. САЩ, Русия и Великобритания подписват договор забраняващ използването на ядрено оръжие в атмосферата, в космическото пространство и под водата.

През 1995 година сектата "Върховна истина" на Шоко Асакара използва нервно-паралитичния газ зарин за атака в Токийското метро. В резултат умират 11 души, а хиляди други са получили медицинска помощ в болниците.

В САЩ:

бомбардирането на Световния търговски център в Ню Йорк (11.09.2001 г.)

взривяването на Федералната сграда в Оклахома

взривяването на Пентагона
инцидента в Орегон, където членове на религиозна секта преднамерено замърсяват салата в ресторант с щамове на *Salmonella typhimurium*, причинявайки 751 случая на гастроентерит.

разпространението на спори на антракс с пощенски пратки

II. ЯДРЕН И РАДИАЦИОНЕН ТЕРОРИЗЪМ

Радиационният тероризъм може да се прояви като:

- Експлозия на т.н. «мръсна» бомба**
- Разпръскване на високо активни радиоактивни материали във въздуха, метрото, питейната вода или хранителни продукти**
- Директна атака на ядрени електроцентрали или съоръжения за възстановяване на ядрено гориво**
- Разполагане на високо активни източници на йонизираща радиация в гъсто населени райони**
- Употреба на ядрено оръжие**

ОСОБЕНОСТИ НА ЕКСПЛОЗИЯТА НА Т.Н. «МРЪСНА БОМБА»

бомба от радиоактивни материали (напр. отпадни вторични продукти от ядрен реактор), обвити с обикновени експлозиви, във всяка обстановка не е идентична с ядреното оръжие

предназначена е повече да тероризира, отколкото да унищожава населението

радиацията в “мръсната” бомба ще е недостатъчна за да убива хора или да причини тежки увреждания

предполаганата цел на нейната употреба ще бъде не като оръжие за масово разрушение, а по-скоро като оръжие за масово поражение

ИЗРАЗЕНИ МНЕНИЯ ПО ВЪПРОСА

Комисията за ядрено регулиране на САЩ: “Ако отработено ядрено гориво бъде разпръснато в Манхатан по обяд, подобна атака може да предизвика повече от 2000 смъртни случаи непосредствено след инцидента или за дълъг период от време след това, както и билиони долари загуба от обезщетения за увреждане на собствеността ”

Майкъл Леви: «Последната компютърна симулация на атака с “мръсна” бомба в Ню Йорк показва разпространяване на радиоактивното излъчване в повече от 60 квартала. Експлозията ще предизвика много увреждания и жертви. Радиоактивното замърсяване ще изчезне от повърхността след десетилетия, а разместването на големи групи от населението, както и деконтаминацията на града ще струват десетки милиони долари. »

ВТОРИ ТИП “МРЪСНА” БОМБА – ОСОБЕНОСТИ

може да представлява мощен радиоактивен източник, скрит в населено място, например в съдове за смет в пълен влак или жп гара, където хората, минаващи близо до източника, могат да получат значителна доза радиация.

Последствията от локалното замърсяване ще зависят от размера на взрива, количеството и типа на използвания радиоактивен материал и атмосферните условия

Бързото идентифициране на използвания радиоактивен материал ще улесни местните власти при вземането на решение за необходимите защитни мерки (бързо напускане на района или придвижване във вътрешността)

Последващата деконтаминация на засегнатия участък може да отнеме значително време и средства.

Радиоактивните източници, необходими за изработване на бомбите, могат да бъдат получени от:

отделенията по лъчетерапия към болниците (кобалт-60, цезий-137)

от ядрените централи (уран-235, плутоний-239), от университетски и други лаборатории, които провеждат научни изследвания, използвайки различни радиоактивни източници (кобалт-60, цезий-137, иридий-192, радий-226)

детекторите за дим в частните домове също съдържат малки количества радиоактивен материал, който може да се използва за малка “мръсна” бомба, създаваща ниско ниво на радиоактивно замърсяване.

Разпръскване на високо активни радиоактивни материали във въздуха, метрото, питейната вода или хранителни продукти

Последици:

увреждане на голям брой хора

почти невъзможно е да се открие или преустанови незабавно, освен ако няма непрекъснат контрол за радиационното замърсяване на въздуха, водата и хранителните продукти.

Директна атака на ядрени електроцентрали или съоръжения за възстановяване на ядрено гориво може да доведе до освобождаване на значителни количества радиоактивни материали.

Според проучване на Националната аргенова лаборатория към Министерството на енергетиката на САЩ през 1982 г. ако реактивен самолет катастрофира в ядрен реактор и само 1% от неговото гориво се възпламени след удара, получената експлозия може да наруши херметизацията с възможно освобождаване на радиоактивни вещества

Ядрените централи съхраняват огромни количества радиоактивни материали.

В хранилището с отработено ядрено гориво се съдържат пет пъти повече радиоактивни вещества, отколкото във вътрешността на реактора.

Ядреното гориво е разположено в обикновени стоманени съоръжения, които са дори по-уязвими при евентуална атака, отколкото сградата, около активната зона на реактора.

Проведените от Комисията по ядрено регулиране на САЩ през 1990 г. лъжливи ядрени атаки показват, че 47% от американските ядрени централи не успяват да ги отблъснат.

Резултатите от атаката на реактора или на хранилището с отработено ядрено гориво биха били равни на или ще надхвърлят ефектите от аварията в Чернобил през 1986 година.

Разполагането на високо активни източници на йонизираща радиация в гъсто населени райони е възможно, но малко вероятно.

Употреба на ядрено оръжие малко вероятна, но не може да бъде изключена.

Най-големият кошмар би било предизвикването на ядрен взрив в гъсто населен градски район.

Терористите могат да го постигнат чрез снабдяване с ядрено оръжие или чрез получаване на високо обогатен уран или плутоний и създаване на собствена бомба.

Освен ядрено, може да бъдат използвани и термоядрено и неутронно оръжия.